

การเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่อง
ทางการเรียนโดยการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม
THE ENHANCEMENT OF PARENTAL FUNCTIONING FOR CARING
CHILDREN WITH LEARNING DISABILITIES THROUGH COGNITIVE-
BEHAVIORAL FAMILY COUNSELING

ผู้วิจัย

กนกวรรณ ชัยชาญ¹

Kanokvan Chaichan¹

am.kanokone@hotmail.com

กรรมการควบคุม

ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์²

รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา³

Advisor Committee

Prof.Dr.Pongpan Kirdpitak²

Assoc.Prof.Dr.Prasarn Malakul Na Ayudhaya³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนและ 3) เพื่อประเมินผลของการใช้รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 24 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบวัดการทำหน้าที่ของบิดามารดา ในการดูแลบุตรธิดา ที่มีความบกพร่องทางการเรียน 2) รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .66-1.00

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ 1) การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนมีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนพัฒนาจากแนวคิดและเทคนิคของทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม 3) การประเมินผลของการใช้รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมพบว่าการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นมากกว่าของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ผลสนทนากลุ่มเฉพาะพบว่าบิดามารดากลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มเป็นอย่างมาก สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองได้ มีการเปลี่ยนแปลงทางบวกในการทำหน้าที่ของบิดามารดา

คำสำคัญ: การทำหน้าที่ของบิดามารดา การดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน การให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม

¹นักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา กลุ่มวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

²ศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

³รองศาสตราจารย์ ผู้อำนวยการหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study parental functioning for caring children with learning disabilities, 2) to develop a cognitive-behavioral family counseling model for enhancing parental functioning for caring children with learning disabilities, and 3) to evaluate the effect of the cognitive-behavioral family counseling model for the enhancement of parental functioning for caring children with learning disabilities. The sample of 24 subjects was divided into 2 groups: classified as an experimental group and a control group. Each group consisted of 12 parents. The research instruments were 1) the parental functioning for caring children with learning disabilities scale and 2) the cognitive-behavioral family counseling model for enhancing parental functioning for caring children with learning disabilities with IOC ranged from 0.66-1.00.

The research results were as follows:

- 1) The total mean score and each dimension score of the parental functioning for caring children with learning disabilities were high.
- 2) The cognitive-behavioral family counseling model for enhancing parental functioning for caring children with learning disabilities included concepts and techniques of the cognitive-behavioral family counseling theory.
- 3) The evaluation of the effect of cognitive-behavioral family counseling model as follows: The parental functioning for caring children with learning disabilities of were significantly higher than before the experiment at .01 level. After the follow up were significantly higher than that of the control group at .01 level. 4) Focus group report of the experimental group showed that they were highly satisfied with the model and gained more knowledge in applying for their living. There were positive changes in parental functioning .

Keywords: Parental Functioning, Caring Children with Learning Disabilities, Cognitive-Behavioral Family Counseling.

บทนำ

ปัญหาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษในทุก ๆ ด้าน จากบุคคลหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ครู แพทย์ และบุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยบิดามารดาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการที่จะดูแลและประสานงานเพื่อช่วยเหลือบุตรที่มีความบกพร่องทางการเรียนของตน (Oulton et al., 2015)

เนื่องจากบิดามารดาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับบุตรได้ตลอดเวลา สามารถดูแลทั้งกิจวัตรประจำวันและการเล่นของบุตรที่มีความบกพร่องทางการเรียนด้วยความรัก ความเข้าใจ ความเอาใจใส่ ต่อบุตรได้มากกว่าบุคคลอื่นใดบทบาทหน้าที่ของบิดามารดาจึงมี

ความสำคัญมาก ที่จะเป็นผู้ที่ยกยอบรมเลี้ยงดูให้บุตรธิดาของตนให้มีพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมได้ (Stuart & Sundeen, 1983) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนจึงมีความต้องการจำเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับการเยียวยาแก้ไข และให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน เพื่อให้ปัญหาต่าง ๆ ด้านการเรียนลดน้อยลงและนักเรียนได้รับการพัฒนาด้านการเรียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันครู บิดามารดา หรือผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ในการดูแลและให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนให้สามารถ

ใช้ชีวิตได้เหมือนปกติทั่วไปนั้น (สถาบันราชานุกูล, 2557, น.21-26) ระบุว่า นอกจากครูอาจารย์จะให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการเรียนแล้ว บิดามารดาควรให้การช่วยเหลือเบื้องต้นดังนี้ 1) ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา 2) ควรหาความรู้เรื่องเกี่ยวกับความบกพร่องทางการเรียน 3) ควรปรึกษากับสมาชิกในครอบครัว ครู หรือผู้เชี่ยวชาญ 4) ควรลดความคาดหวังในตัวเด็กหันมาแสดงความห่วงใยและให้กำลังใจเด็ก และ 5) ควรรีบพาเด็กไปหาแพทย์ นอกจากนี้ บิดามารดาควรดูแลให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านจิตใจ ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน และด้านการเรียน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอน และครูประจำชั้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2559 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้น ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านและการเขียน โดยปัญหาทางการอ่าน ได้แก่ 1) การอ่านข้ามคำ 2) การอ่านเพิ่มคำ 3) การอ่านตะกุกตะกัก และ 4) การอ่านจับใจความไม่ได้ เป็นต้น ส่วนปัญหาด้านการเขียน ได้แก่ 1) การเขียนตัวอักษรบางตัวไม่ได้ 2) การเขียนคำไม่ได้ 3) การเขียนเป็นประโยคไม่ได้ และ 4) การเขียนเป็นเรื่องราวไม่ได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บิดามารดาที่มีบุตรธิดาที่มีความบกพร่องด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 10 คน ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ผู้ปกครองมีความต้องการช่วยเหลือบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน แต่ไม่ทราบว่าจะต้องรับผิดชอบในเรื่องใดบ้าง ไม่ทราบว่าจะสอนบุตรธิดาอย่างไร ไม่ทราบว่า จะพูดคุยกับบุตรธิดาอย่างไร ไม่ค่อยมีเวลาอยู่กับบุตรธิดาเพราะภารกิจมาก แต่ก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อให้บุตรธิดาไม่มีปัญหาด้านการเรียน โดยเฉพาะด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย

จากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสำรวจความคิดเห็นของครู บิดามารดา สรุปได้ว่า การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนประกอบด้วย

1) ภารกิจที่บิดามารดารับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การเอาใจใส่บุตรธิดา การแสดงความรักความผูกพันบุตรธิดา และการใช้เวลาที่มีคุณภาพกับบุตรธิดา 2) การสื่อสารกับบุตรธิดา ได้แก่ การใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางในการสนทนา พูดคุย อธิบาย ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนอย่างชัดเจน ตรงไปตรงมา ไม่คลุมเครือ โดยบุตรธิดาสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่สนทนาสื่อสารได้ตรงกัน และ 3) การให้ความช่วยเหลือบุตรธิดาในการแก้ปัญหาความบกพร่องทางการเรียน ได้แก่ การอธิบาย แนะนำ ยกตัวอย่าง ทบทวนสาระ สำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวกับความบกพร่องทางการเรียนด้านการอ่านและการเขียนของบุตรธิดา (Epstein, Baldwin & Bishop 1983; Campbell, Masters & Johnson 1998; Skinner, Steinhauer & Sitarenios, 2000; Friedman, Bowden & Jones, 2003; อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2554)

ในการเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวโดยประยุกต์ใช้แนวคิดและเทคนิคของทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม ทั้งนี้เพราะว่าทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมมีแนวคิดที่มุ่งเน้นความสำคัญของกระบวนการคิดโดยกระบวนการคิดเป็นตัวกำหนดอารมณ์ พฤติกรรมซึ่งมีความเกี่ยวพันกัน และมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุเป็นผล โดยมีเป้าหมายสำคัญการให้การปรึกษาคือมุ่งปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ เพื่อให้สามารถเรียนรู้วิธีการคิดอย่างมีประสิทธิภาพ สมเหตุสมผล เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิด อารมณ์ และพฤติกรรม (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2554; Beck, 1995; Kushlick et al. 1997; Turk, 1998)

นอกจากนี้ขั้นตอนของการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม จะให้ความสำคัญมุ่งเน้นครอบครัวที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมเฉพาะด้าน

ส่วนเทคนิคที่นำมาประยุกต์ใช้ ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด การใช้ปัญหาเป็นฐานสถานการณ์จำลอง การมองมุมใหม่หรือมองภาพใหม่ การสะท้อนความรู้สึก การอภิปรายร่วมกัน การให้กำลังใจ และการฝึกปฏิบัติ รวมทั้งดำเนินการให้การปรึกษาครอบครัวเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้นขั้นดำเนินการขั้นยุติ และขั้นประเมินผล การให้การปรึกษาครอบครัว

คำถามการวิจัย

1. การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนครอบคลุมในเรื่องใดบ้าง

2. รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยแนวคิด วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินการ และเทคนิคการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมอะไรบ้าง

3. รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมที่พัฒนาขึ้นสามารถเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนได้มากน้อยเพียงใด

4. บิดามารดากลุ่มทดลองที่มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม เมื่อสิ้นสุดการทดลองอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษาเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน

3. เพื่อประเมินผลของการใช้รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนโดย

3.1 เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

3.2 เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองหลังการทดลองและหลังการติดตามผล

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของบิดามารดากลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม เมื่อสิ้นสุดการทดลอง

สมมติฐานการวิจัย

1. การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของกลุ่มทดลอง หลังได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมและหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่าก่อนได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม

2. การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของกลุ่มทดลอง หลังได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมและหลังการติดตามผล สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนโดยการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม” เป็นการวิจัยกึ่งทดลองโดยรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Designs) มีการศึกษา กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการวัดก่อน และหลังการทดลอง (Pretest-posttest control group designs) และมีการวัดเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม ก่อนและหลังการทดลอง และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม (Gay, 1987, p. 289)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บิดามารดาที่มีบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน และทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 399 ครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาการทำหน้าที่ของบิดามารดา เป็นบิดาหรือมารดาครอบครัวละ 1 คน ที่มีเวลาพร้อมที่จะดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน ที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 ครอบครัว ที่ได้มาจากการคัดเลือกจากประชากร ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1.1 เป็นครอบครัวเดียวที่อยู่ตามลำพังระหว่างบิดามารดาและบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน หรือบิดา หรือมารดา และบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน โดยมีบิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาทำหน้าที่ดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน

1.2 บิดาหรือมารดา มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 30 - 55 ปี เนื่องจากเป็นช่วงวัยทำงานมีสุขภาพแข็งแรงมีความสนใจ มีความสามารถในการดูแลบุตรธิดาได้ด้วยตนเอง

1.3 บิดาหรือมารดา มีระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาตอนปลายขึ้นไป ที่สามารถอ่านออกเขียนได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปสอนบุตรธิดาได้

1.4 บิดาหรือมารดา สนใจในการเข้าร่วมการให้การปรึกษาครอบครัว ที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน เป็นบิดาหรือมารดาที่มีบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างในข้อ 2.1 ที่มีคะแนนการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาต่ำที่สุดจนถึงลำดับที่ 24 และสมัครใจเข้าร่วมการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-

พฤติกรรม จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน กลุ่มทดลองเข้าร่วมการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้การปรึกษาใด ๆ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน คือ การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1 ด้านภารกิจที่บิดามารดารับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่

1.2 ด้านการสื่อสารกับบุตรธิดา

1.3 ด้านการให้ความช่วยเหลือบุตรธิดาในการแก้ปัญหาความบกพร่องทางการเรียน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน

2.1 ตัวแปรต้น คือการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม

2.2 ตัวแปรตาม คือ การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัยและการรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2559 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และได้ทำการทดลองกับกลุ่มทดลองระหว่างวันที่ 18 มกราคม 2560 ถึงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2560 โดยกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมใด ๆ และติดตามผลหลังการทดลอง ในวันที่ 9 มีนาคม 2560

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. แบบวัดการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้มีจำนวน 22 ข้อ ได้แก่ ด้านภารกิจที่บิดามารดารับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ ด้านการสื่อสารกับบุตรธิดา ด้านการให้ความช่วยเหลือบุตรธิดาในการแก้ปัญหาความบกพร่องทางการเรียน ด้านการอ่านและด้านการให้ความช่วยเหลือบุตรธิดาในการแก้ปัญหาความบกพร่องทางการเรียน ด้านการเขียน

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดโดย

1) หาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด โดยพิจารณาจากค่า IOC (Itemsobjective congruence) ได้ค่า IOC ของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00 2) วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.23 - 0.69 และ 3) วิเคราะห์ความเที่ยงของแบบวัดด้วยการหาสัมประสิทธิ์ แอลฟาของCronbach (1951) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

2. รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎี และเทคนิคการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม และมีขั้นตอนในการดำเนินการให้การปรึกษากลุ่ม 4 ขั้นตอนคือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการ ขั้นยุติ และขั้นประเมินผล การให้การปรึกษากลุ่ม และได้ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้นโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบวัดการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน โดยการหาคุณภาพของแบบวัดการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของบิดามารดา ดังต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของข้อคำถามแบบวัดการทำหน้าที่ของบิดามารดา

ในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนโดยใช้สูตรคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-objective Congruence: IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, น. 117)

1.2 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนโดยการวิเคราะห์ Item-Total Correlation (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 72)

1.3 วิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบวัดของการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของบิดามารดาที่สร้างขึ้น โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1951, p. 299)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลอง

2.1 คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังติดตามผล

2.2 ทดสอบการแจกแจงปกติของการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของบิดามารดาในกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลองและระยะติดตามผล โดยการสถิติ Nonparametric Statistics แบบ Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test

2.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของบิดามารดา ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลโดยการ ใช้สถิติ Nonparametric Statistics แบบ Mann-Whitney U Test

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแล บุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.79, SD = 0.53) ส่วนค่าเฉลี่ยรายด้าน ซึ่งได้แก่ด้านภารกิจที่บิดามารดาได้รับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ (Mean = 4.06, SD = 0.55) ด้านการสื่อสารกับบุตรธิดา (Mean = 3.93, SD = 0.63) ด้านการให้ความช่วยเหลือบุตรธิดาในการแก้ปัญหาความบกพร่องทางการเรียน ด้านการอ่าน (Mean = 3.66, SD = 0.75) ด้านการให้ความช่วยเหลือบุตรธิดาในการแก้ปัญหาข้อบกพร่องทางการเรียน ด้านการเขียน (Mean = 3.51, SD = 0.77) อยู่ในระดับมาก ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน (n=200)

การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดา	Min	Max	Mean	S.D.	แปลผล
1. ด้านภารกิจที่บิดามารดาได้รับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่	2.29	5.00	4.06	0.55	มาก
2. ด้านการสื่อสารกับบุตรธิดา	1.75	5.00	3.93	0.63	มาก
3. ด้านการให้ความช่วยเหลือบุตรธิดาในการแก้ปัญหาความบกพร่องทางการเรียน ด้านการอ่าน	1.00	5.00	3.66	0.75	มาก
4. ด้านการให้ความช่วยเหลือบุตรธิดาในการแก้ปัญหาความบกพร่องทางการเรียน ด้านการเขียน	1.14	5.00	3.51	0.77	มาก
รวม	2.05	4.82	3.79	0.53	มาก

2. การพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน

ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมโดยมี 1) แนวคิดที่มุ่งเน้นความสำคัญของกระบวนการคิดเนื่องจากกระบวนการคิดเป็นตัวกำหนดอารมณ์พฤติกรรมซึ่งมีความเกี่ยวพันกันและมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุเป็นผล 2) มีเป้าหมายสำคัญคือเพื่อบิดามารดาได้เรียนรู้ที่จะการปรับเปลี่ยนของความคิดและการกระทำและเพิ่มศักยภาพของตนเองและ 3) มีขั้นตอนในการให้การปรึกษากลุ่ม 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นเริ่มต้นเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการให้การปรึกษาครอบครัว 2) ขั้นดำเนินการเป็นการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนด้านภารกิจที่พ่อแม่รับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ด้านการสื่อสารกับบุตรธิดาและด้านการให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาความบกพร่องทางการเรียนด้านการอ่านและการเขียน 3) ขั้นยุติการให้การปรึกษากลุ่มเป็นการสิ้นสุดการให้การปรึกษาโดยดำเนินการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์รวมจำนวน 12 ครั้งและรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 1.00

3. การประเมินผลของการใช้รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม เพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนกลุ่มทดลอง ค่าเฉลี่ยโดยรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทำหน้าที่ของบิดามารดา ในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนในกลุ่มทดลอง (n=12) และกลุ่มควบคุม (n=12) ก่อนการทดลองหลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยโดยรวม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนในกลุ่มทดลอง (n=12) และกลุ่มควบคุม (n=12) ก่อนการทดลองหลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

การทดลอง	กลุ่ม					
	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
การทำหน้าที่ของครอบครัว	Mean	S.D.	แปลผล	Mean	S.D.	แปลผล
ก่อนการทดลอง	2.94	0.45	ปานกลาง	2.74	0.43	ปานกลาง
หลังการทดลอง	4.20	0.25	มาก	2.79	0.41	ปานกลาง
หลังการติดตามผล	4.34	0.27	มาก	3.51	0.64	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยโดยรวมการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง (Mean = 2.94, S.D. = 0.45) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังการทดลอง (Mean = 4.20, S.D. = 0.25) และหลังการติดตามผล (Mean = 4.34, S.D. = 0.27) อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง (Mean = 2.74, S.D. = 0.43) และ หลังการทดลอง (Mean = 2.79, S.D. = 0.41) อยู่ในระดับปานกลางและหลังการติดตามผล (Mean = 3.51, S.D. = 0.64) อยู่ในระดับมาก

3.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นแล้วพบว่า ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กเหมาะสมที่จะใช้ Nonparametric statistics โดยใช้ Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของกลุ่มทดลอง หลังได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม และหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่าก่อนได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม” ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตาราง 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนโดยรวมของกลุ่มทดลอง (n=12) ที่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

\bar{X}	ระยะเวลาทดลอง	Negative Rank	Positive Rank	Tie	z	p
ก่อนการทดลอง	หลังการติดตามผล-ก่อนการทดลอง	0	12	0	3.06**	.002
หลังการทดลอง	หลังการติดตามผล-หลังการทดลอง	0	12	0	3.06**	.002
ติดตามผล	หลังการทดลอง-หลังการติดตามผล	3	9	0	1.62	.106

** p < .01

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 3 พบว่า การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง (\bar{X} =4.20) เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง (\bar{X} =2.94) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล (\bar{X} = 4.34) เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง (\bar{X} = 2.94) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล ($\bar{X} = 4.34$) และหลังการทดลอง ($\bar{X} = 4.20$) ไม่แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองหลังการทดลองและหลังการติดตามผล

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ Mann-Whitney U Test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล” ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตาราง 4

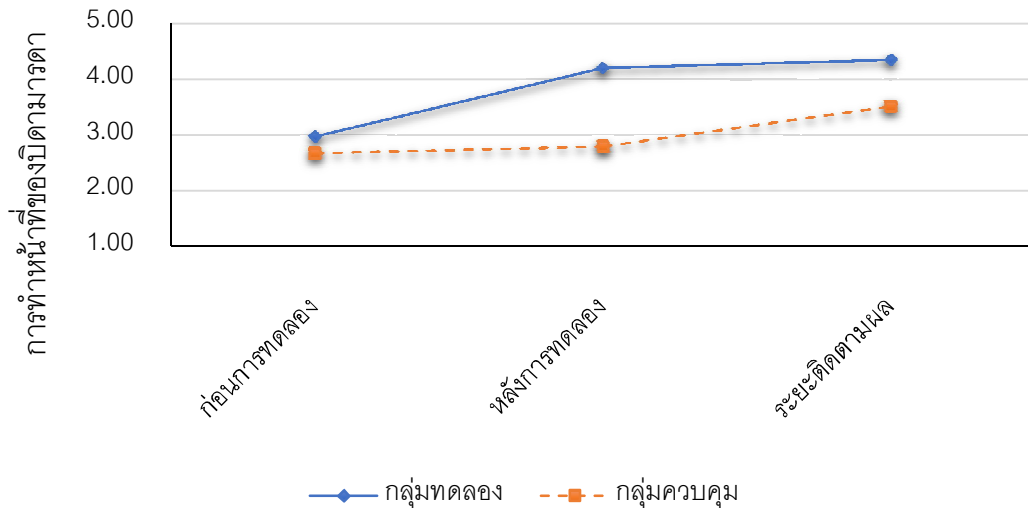
ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการ เรียนโดยรวมระหว่างกลุ่มทดลอง (n=12) และกลุ่มควบคุม (n=12) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

ระยะเวลา	กลุ่ม	\bar{X}	MeanRank	Sum ofRank	Mann-Whitney U	z	p
ก่อนการทดลอง	กลุ่มทดลอง	2.94	14.08	169.00	53.00	-1.10	.291
	กลุ่มควบคุม	2.74	10.92	131.00			
หลังการทดลอง	กลุ่มทดลอง	4.20	18.50	222.00	0.00	4.18**	.000
	กลุ่มควบคุม	2.79	6.50	78.00			
หลังติดตามผล	กลุ่มทดลอง	4.34	17.75	213.00	9.00	3.64**	.000
	กลุ่มควบคุม	3.51	7.25	87.00			

** p < .01

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 4 พบว่าการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน ส่วนหลังการทดลองและหลังการติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ($\bar{X}=4.20$) มากกว่าของกลุ่มควบคุม ($\bar{X}=2.79$) และค่าเฉลี่ยเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลของกลุ่มทดลอง ($\bar{X}=4.34$) มากกว่าของกลุ่มควบคุม ($\bar{X}=3.51$)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แสดงการเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยในแต่ละระยะระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไว้ในแผนภาพ 1 ดังนี้

แผนภาพ 1 ค่าเฉลี่ยการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ด้วยวิธีการสังเกตและวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา โดยผู้วิจัยได้ทำการสนทนากลุ่มเฉพาะกับกลุ่มทดลองจำนวน 12 คน เมื่อสิ้นสุดการทดลอง โดยสนทนาเกี่ยวกับความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบการให้การปรึกษาคอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อพัฒนาการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนในด้านวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และการประเมินผล สรุปได้ว่า บิดามารดามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มเป็นอย่างมาก เนื่องจากบิดามารดาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างแท้จริง และได้เรียนรู้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองในทางที่ดีขึ้นเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการให้การปรึกษาคอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน พบว่า การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การทำหน้าที่ในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน ด้านภารกิจความรับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ด้านการสื่อสารกับบุตรธิดา ด้านการให้ความช่วยเหลือบุตร

ธิดาในการแก้ปัญหาความบกพร่องทางการเรียน และด้านการเขียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าบิดามารดามีความรับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ โดยบิดาและมารดามีคะแนนด้านนี้สูงกว่าด้านทักษะการสื่อสาร และด้านการให้ความช่วยเหลือบุตรธิดาในการแก้ปัญหาความบกพร่องทางการเรียนด้านการอ่านและการเขียนผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผกามาศ นันทจักรวัฒน์, 2554, น. 15-19) ที่ศึกษา พบว่า บิดามารดาที่ทำหน้าที่ในการดูแลบุตรธิดาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นเป็นเพราะบิดามารดามีความคิด ความรู้สึกที่มีต่อกัน มีการติดต่อสื่อสารกัน มีสัมพันธ์ภาพและความผูกพันที่ดีต่อกัน และช่วยเหลือกันเมื่อประสบปัญหาอุปสรรคและสอดคล้องกับ Idan&Margalit (2014) ที่ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ตนเองทางสังคมอารมณ์ บรรยายภาคในครอบครัว และความหวังในกลุ่มนักเรียนที่มีความ

บกพร่องทางการเรียน และนักเรียนปกติที่ประสบความสำเร็จในห้องเรียนเดียวกัน พบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน กลุ่มและนักเรียนปกติมีความสามัคคีในครอบครัวและการปรับตัวได้ในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ความสามารถของตนเองในเชิงวิชาการ และประสบความสำเร็จทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษาคครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนได้กำหนด กรอบการให้การปรึกษาประกอบด้วย แนวคิด วัตถุประสงค์ เทคนิค และขั้นตอนในการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นความสำคัญของกระบวนการคิดโดยกระบวนการคิดเป็นตัวกำหนดอารมณ์และพฤติกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกันและมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุเป็นผลที่สอดคล้องกับการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดา ทั้งด้านภารกิจที่ความรับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ ด้านการสื่อสารกับบุตรธิดา ด้านการให้ความช่วยเหลือบุตรธิดาในการแก้ปัญหาความบกพร่องทางการเรียนด้านการอ่านและด้านการเขียน โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามปลายเปิดการฟังอย่างตั้งใจการใส่ใจการสะท้อนความรู้สึกการติดตามร่องรอย การใช้ปัญหาเป็นฐาน สถานการณ์จำลองการยกตัวอย่างปัญหาและแนวทางแก้ไข การให้กำลังใจ บทบาทสมมุติ การมองมุมใหม่/การมองภาพใหม่ (Reframing) การอธิบายการฝึกปฏิบัติ การอภิปรายกลุ่ม การทำ Focus Groupการให้กำลังใจกันและกัน โดยให้กลุ่มทดลองเข้าร่วมการทดลองฝึกปฏิบัติ จำนวน 12 ครั้ง

ผลการใช้รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม สามารถเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการให้การปรึกษาคครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม มีแนวคิดสำคัญที่มุ่งเน้นการปรับโครงสร้างทางความคิดการ

ประมวลความคิดการเรียนรู้ลำดับขั้นตอนในการแก้ปัญหา การเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ใหม่ ๆ ทั้งจากตัวแบบและจากการฝึกปฏิบัติ การให้ความสนใจและความรับผิดชอบต่อชีวิตตนเองและผู้อื่น (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2554) มุ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ ระหว่างความคิด อารมณ์และพฤติกรรม ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล (Beck :1995) และ (Kushlick et al, 1997, pp.141-144) และ Turk (1998) ระบุว่าผู้เข้าร่วมการให้การปรึกษาคครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม จะปรับเปลี่ยนความคิดที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสามารถจัดการดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การประเมินผลของการใช้รูปแบบการให้การปรึกษาคครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน ผู้วิจัยได้ประเมินประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการให้การปรึกษาคครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม โดย

3.1 เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล พบว่า การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนโดยรวมของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ยังพบว่าบิดามารดาที่เข้าร่วมการให้การปรึกษาคครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน หลังได้รับการให้การปรึกษาให้ไปสอนบุตรธิดา ทำให้บิดามารดาได้เรียนรู้วิธีการให้คำแนะนำบุตรธิดาได้มากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับ (ยุพา จิวพัฒนกุล, 2555) ที่กล่าวว่า การทำหน้าที่ของบิดามารดาที่เหมาะสมนั้น ควรประกอบด้วยคุณลักษณะ

ต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านการแก้ปัญหาเป็นความสามารถของ บิดามารดาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใน ครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้บุคคลสามารถ ดำรงอยู่และปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 2) ด้านการสื่อสารบิดามารดามีหน้าที่แลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างกันทั้งการสื่อสารโดยใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูด บิดามารดาที่ทำหน้าที่ได้ดีแสดงว่ามีการสื่อสารที่ชัดเจน 3) ด้านบทบาท การที่บิดามารดามีการแสดงบทบาทได้ อย่างเหมาะสมทั้งทางด้านร่างกายและอารมณ์ จะทำให้ บิดามารดามีการทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ 4) ด้านการ ตอบสนองทางอารมณ์ เป็นความสามารถของบิดามารดา ที่จะตอบสนองทางอารมณ์ต่อกันและกันอย่างเหมาะสม และ 5) ด้านการควบคุมพฤติกรรมเป็นวิธีการที่บิดา มารดาเฝ้าระวังหรือจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของ สมาชิกในครอบครัว เพื่อให้สมาชิกประพฤติปฏิบัติอยู่ใน ขอบเขตอันเหมาะสม

3.2 การเปรียบเทียบการทำหน้าที่ของบิดา มารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล พบว่า ก่อนการ ทดลอง การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดา ที่มีความบกพร่องทางการเรียนโดยรวมของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน ส่วนหลัง การทดลองและเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าการทดลองและหลังการติดตามผล พบว่า การทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความ บกพร่องทางการเรียนของบิดามารดากลุ่มทดลองสูงกว่า กลุ่มควบคุม เนื่องจากกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมการ ทดลองรู้สึกว่าจะสามารถนำวิธีการที่ได้รับไปพัฒนาบุตรธิดา ของตนเอง เอาใจใส่บุตรธิดามากขึ้น ใช้เวลาที่มีคุณภาพ กับบุตรธิดาเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการได้เข้าร่วมการ ทดลอง และยังรู้สึกว่าตนเองสามารถใช้ภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทางในการสนทนา พูดคุย อธิบายให้ คำแนะนำ และให้กำลังใจบุตรธิดาที่มีความบกพร่อง

ทางการเรียนอย่างชัดเจน ตรงไปตรงมา ไม่คลุมเครือโดย บุตรธิดาสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่สนทนาสื่อสาร ได้ตรงกันเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการได้เข้าร่วมการทดลอง ทั้งยังรู้สึกว่าตนเองมีการอธิบายแนะนำ ยกตัวอย่าง ทบทวนสาระสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความบกพร่อง ทางการเรียนด้านการอ่านและการเขียนของบุตรธิดาเพิ่ม มากขึ้นกว่าก่อนการได้เข้าร่วมการทดลอง สอดคล้องกับ การศึกษาของ Idan&Margalit, (2014) ที่ได้ศึกษาการรับรู้ ตนเองทางสังคมอารมณ์ บรรยากาศในครอบครัวและ ความหวังในกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน และนักเรียนปกติที่ประสบความสำเร็จในห้องเรียน เดียวกัน พบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ เรียนที่มีความภาคภูมิใจในครอบครัวและการปรับตัวได้ ในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ ความสามารถของตนเองในเชิงวิชาการและประสบความสำเร็จทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการ สนทนากลุ่มเฉพาะเกี่ยวกับความพึงพอใจของการทำ หน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความ บกพร่องทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบการให้ การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมหลัง สิ้นสุดการติดตามผล สรุปได้ว่าบิดามารดาที่เข้าร่วมการ ทดลองสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้กับบุตรธิดา ทำให้ ตนเองรู้สึกว่ามีความรู้เพิ่มมากขึ้น เกิดความมั่นใจใน ตนเองในการที่จะเรียนรู้ไปพร้อมกับบุตรธิดา สื่อสาร เข้าใจกันมากขึ้น รู้สึกว่าบุตรธิดายอมรับตนเองเพิ่ม มากขึ้น บิดามารดาารู้สึกถึงคุณค่าของการใช้เวลาร่วมกับ บุตรธิดาเพิ่มมากขึ้น รู้ถึงวิธีการสื่อสาร วิธีการสอนบุตร ธิดาในเรื่องของการอ่านการเขียน การเข้าร่วมการทดลอง มีประโยชน์มากต่อการเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดา มารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. แบบวัดการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนสามารถนำไปใช้กับบิดามารดาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง และก่อนนำไปใช้ควรศึกษาในรายละเอียดของแบบวัด วิธีดำเนินการและการแปลความหมายคะแนนที่ได้จากแบบวัด

2. แบบวัดการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน เป็นเพียงข้อบ่งชี้เบื้องต้นเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้การเก็บข้อมูลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาจพิจารณาร่วมกับการสังเกตการสัมภาษณ์ ครู บิดามารดา และศึกษาจากแบบวัดอื่นๆ ประกอบด้วย

3. จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน ซึ่งผลจากการวิจัย

แสดงให้เห็นว่าสามารถนำไปเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในการให้การปรึกษาครอบครัวที่มุ่งเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาได้ และควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของบิดามารดาและการให้คำปรึกษาครอบครัวเป็นกลุ่มด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างทุก 3 เดือน และ 6 เดือน

2. ควรศึกษารายละเอียดของตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน

3. ควรพัฒนารูปแบบอื่นในการเสริมสร้างการทำหน้าที่ของบิดามารดาในการดูแลบุตรธิดาที่มีความบกพร่องทางการเรียน เช่น การฝึกอบรม การให้คำปรึกษารายบุคคลหรือการให้การปรึกษาครอบครัวเป็นกลุ่ม เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ผกาภาส นันทจิรวัดมน. (2554). *การศึกษาและพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. ปรินญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2554). *การเปรียบเทียบทฤษฎีการให้การปรึกษาและการพัฒนาแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษาในประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา* (25711). ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 หน่วยที่ 15 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์สังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญภา กุลภาคดล. (2547). *การศึกษาและการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า*. ปรินญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุพา จิวพัฒนกุล. (2555). *แนวทางการเสริมศักยภาพของครอบครัวในตำบลโคกคราม จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

สถาบันราชานุกูล. (2557). *เด็กแอลดี คู่มือสำหรับพ่อแม่/ผู้ปกครอง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2554). *จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ชันด์การพิมพ์.

Beck, J. S. (1995). *Cognitive therapy: basic and beyond*. New York: The Guilford Press.

Campbell, J., Masters, M., & Johnson, M. (1998). Relationship of parental alcoholism to family-of-origin functioning and current marital satisfaction. *Journal Of Addictions & Offender Counseling*, 19(1), 7-14.

Cronbach, L. J. (1951). *Coefficient alpha and the internal structure of tests*. *Psychometrika*.16(3), 297-334.

Epstein, N.B., Baldwin, L.M., & Bishop, D.S. (1983).The McMaster family assessment device. *Journal Of Marital And Family Therapy*, 9(2), 171-180.

Friedman, M.M., Bowden, V.R., & Jones, E.G. (2003). *Family nursing: research, theory and practice*. 5th ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

Gay, L.R. (1987). *Educational reseach: competencies for analysis and application*. Ohio: Merrill Publishing Company.

Idan, O., &Margalit, M. (2014). Socioemotional self-perceptions, family climate, and hopeful thinking among students with learning disabilities and typically achieving students from the same classes. *Journal of learning disabilities*, 47(2), 136-152.

Kushlick, A., Trower, P. & Dagnan, D. (1997). *Applying cognitive-behavioural approaches to the carers of people with learning disabilities who display challenging behaviour*. In B.S. Kroese, D. Dagnan, & K. Loumidis (Eds.), *Cognitive-behaviour therapy for people with learning disabilities*. London: Routledge.

Oulton, K., Sell, D., Kerry, S., & Gibson, F. (2015). Individualized hospital care for children and young people with learning disabilities : It's the little things that make the difference. *Journal Of Pediatric Nursing*, 30(1), 78-86.

Skinner, H., Steinhauer, P., & Sitarenios, G. (2000). Family assessment measure (FAM) and process model of family functioning. *Journal of family therapy*, 22, 190-210.

Stuart, G. W., &Sundeen, S. J. (1983). *Principle and practice of psychiatric Nursing*. St. Louis: C.V. Mosby.

Turk, J. (1998). *Children with learning difficulties and their parents*. In P. Graham (Ed.), *Cognitive-behaviour therapy for children and families*. pp. 110-125. Cambridge: Cambridge University Press.